

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/15/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899704
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011899704.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnených 1/ L. W., bývajúceho v B., 2/ F. W., bývajúceho v P., proti povinnej DREVOPRODUKT Majerovce s.r.o., naposledy so sídlom v Bratislave, Seberíniho 21, o vymoženie 5 264,87 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 Er 2564/2000, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. augusta 2010 sp. zn. 7 CoE 79/2010, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a .

Oprávneným 1/, 2/ náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením zo 6. októbra 2009 č.k. 5 Er 2564/2000-84 uložil oprávneným povinnosť zaplatiť exekútorovi trovy exekúcie v sume 268,80 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe návrhu (pôvodného) oprávneného a poverenia na vykonanie exekúcie Okresného súdu Vranov nad Topľou z 15. novembra 2000 bolo voči povinnej začaté exekučné konanie. Exekúcia bola zastavená pre zánik povinnej (výmaz z obchodného registra). Rozhodnutie o trovách exekúcie odôvodnil poukazom na § 196, § 200 ods. 1, § 203 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, § 14 ods. 1 až 3, § 15 ods. 1, § 22 ods. 1, § 23 ods. 1, 2 vyhlášky č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie oprávnených uznesením z 30. augusta 2010 sp. zn. 7 CoE 79/2010 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o uložení povinnosti oprávneným nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie tak, že náhradu trov exekúcie mu nepriznal. Zároveň vyslovil, že oprávneným sa náhrada trov konania nepriznáva. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade sa exekučné konanie začalo n a návrh právneho predchodcu oprávnených ešte v roku 2000. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 235 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov. V zásade osobou povinnou znášať trovy exekúcie vychádzajúc z § 197 ods. 1 a § 200 ods. 1 veta druhá Exekučného

poriadku môže byť iba povinný/á. V prejednávanej veci však povinná zanikla výmazom z obchodného registra 8. júna 2005. Tomuto už neexistujúcemu subjektu preto nemožno ukladať žiadne povinnosti. Za takejto situácie povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie mohla byť oprávneným uložená len pri splnení podmienok vyplývajúcich z § 203 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2002. Podľa tohto ustanovenia, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Skutočnosť, podľa ktorej v roku 2005 došlo k zániku povinnej, oprávnení a ani ich právny predchodca nemohli ani pri náležitej opatrnosti predvídať. Stratu spôsobilosti byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.), nemožno považovať za zavinenie oprávnených, v dôsledku čoho aplikácia § 203 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2002 neprichádza do úvahy. Rovnako nie je možné zaviazat' oprávnených k náhrade trov exekúcie z dôvodu, že majetok povinného/p povinnej nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Exekučný poriadok takúto možnosť pripustil až novelizáciou ustanovenia § 203 uskutočneného s účinnosťou od 1. februára 2002 zákonom č. 32/2002 Z.z. Táto novela Exekučného poriadku ale nie je aplikovateľná na exekučné konania začaté do 1. februára 2002 (§ 235 ods. 2 Exekučného poriadku). Keďže neexistuje subjekt, ktorý by mohol byť zaviazaný na náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi, odvolací súd postupom vyplývajúcim z § 220 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nepriznal. Uviedol, že pokiaľ ide o trovy konania vzniknuté oprávneným, na ich náhradu nemohol byť zaviazaný žiadny subjekt.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade trov exekučného konania podal na podnet súdneho exekútora mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 O.s.p.). Navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu v napadnutej časti a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie. Namietal porušenie ustanovení § 1, § 2, § 251 ods. 4 O.s.p., § 37 ods. 1, § 57 ods. 1, § 196 ods. 1, § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Rozhodnutie krajského súdu podľa neho vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže nezaviazal oprávnených na úhradu trov exekúcie exekútorovi. Ako vyplýva z obsahu exekučného spisu povinná bola 8. júna 2005 vymazaná z obchodného registra, čím došlo k zániku povinnej a to ex offo po tom, čo Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. februára 2005 č.k. 1K 79/2001-31 zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok povinnej pre nedostatok majetku. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. apríla 2005. Exekučný poriadok neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by upravovalo úhradu trov exekučného konania, ak povinný zanikne („bez zanechania majetku“), preto je potrebné použiť analógiu najbližšieho ustanovenia, ktorým je § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Ak krajský súd pri rozhodovaní o úhrade trov exekútora nepostupoval v zmysle § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, postupoval v rozpore so zákonom.

Oprávnení vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a tzv. iné vady dovolateľ nenamietal, a tieto nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

V mimoriadnom dovolaní sa ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) z dôvodu, že v predmetnej veci nebol aplikovaný § 203 ods. 2 Exekučného poriadku a súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada

trov exekúcie.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danej veci odvolací súd vyslovil názor, že pokiaľ ide o náhradu trov exekúcie, je v tomto konkrétnom prípade nutné aplikovať § 203 Exekučného poriadku v znení do 31. januára 2002 a to v zmysle § 235 ods. 2 Exekučného poriadku. Naopak generálny prokurátor zastáva názor, že v danej veci mal byť použitý § 203 ods. 2 Exekučného poriadku z dôvodu, že povinná zanikla výmazom z obchodného registra, pričom Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. februára 2005 č.k. 1K 79/2001-31 zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok povinnej pre nedostatok jej majetku. S týmto názorom však nemožno súhlasiť.

Podľa § 197 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (v znení účinnom do 31. januára 2002) náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 203 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. januára 2002) ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku (v platnom znení) ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Podľa § 235 ods. 2 Exekučného poriadku exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Zo spisu je zrejmé, že exekučné konanie začalo do 31. januára 2002.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia Exekučného poriadku dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. V danom prípade bolo potrebné postupovať podľa právnych predpisov účinných do 31. januára 2002 (tak ako správne uviedol krajský súd). Skutočnosť, na základe ktorej v roku 2005 došlo k zániku povinnej, oprávnený (ani jeho právni nástupcovia) nemohol ani pri náležitej opatrnosti predvídať. Nakoľko v danom prípade nemožno postupovať podľa § 203 ods. 2 O.s.p., ktorý bol do Exekučného poriadku vsunutý až s účinnosťou od 1. februára 2002 zákonom č. 32/2002 Z.z., je zrejmé že k náhrade trov exekučného konania nemožno zaviazat' oprávnených, pretože neboli splnené podmienky na uloženie tejto povinnosti oprávneným.

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je nepochybne aj nárok na náhradu trov konania. Hoci súdny exekútor má zákonný nárok na úhradu trov, nemusí to bezpodmienečne znamenať, že tieto trovy aj v každom prípade reálne vymôže (II. ÚS 272/08).

Exekútor vykonáva svoju činnosť aj ako slobodné povolanie (výber exekútora je zverený oprávnenému, odmena exekútora je priamoúmerná jeho procesnej aktivite). Samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že na danú vec je primeraným spôsobom aplikovateľný aj právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadrený v jeho rozhodnutí vo veci Van der Mussele proti Belgicku (rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), podľa ktorého riziko spojené s výkonom určitej profesie, kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie (m. m. IV. ÚS 27/08), a to bez ohľadu na to, že Európsky súd pre ľudské práva vyslovil tento právny názor vo vzťahu k výkonu povolania advokáta (porovnaj napr. II. ÚS 475/2010).

Pre úplnosť sa uvádza, že pokiaľ súdny exekútor poukázal vo svojom podnete na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v náleze sp. zn. II. ÚS 31/04 tu dovolací súd dodáva, že v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 475/2010 bol právny názor vyslovený v náleze sp. zn. II. ÚS 31/04 v ďalšom období prekonaný.

Výklad a použitie § 203 Exekučného poriadku nie je v rozpore s účelom a cieľom tohto ustanovenia, ktoré vo svojom texte nesporne obsahuje aj zákonnú možnosť nepriznať náhradu trov zastavenej exekúcie (m. m. II. ÚS 12/05).

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a preto mimoriadne dovolanie smerujúce proti uzneseniu krajského súdu zamietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešným oprávneným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti súdnemu exekútorovi, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania a ktorý úspech nemal (§ 148a ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich náhradu (§ 151 ods. 1 O.s.p. s použitím § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.